

*Twój pomysł,
europejskie pieniądze*

**Wytyczne dla Beneficjentów
w zakresie informacji i promocji
w ramach
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013**

Lublin, wrzesień 2011 r.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Spis treści

1. Podstawy i zakres regulacji	3
2. Zasady ogólne.....	3
2.1. Logo Narodowej Strategii Spójności (dla Programu Regionalnego).....	11
2.2. Logo Unii Europejskiej.....	14
2.3. Herb Województwa Lubelskiego.....	16
3. Instrumenty informacji i promocji.....	17
3.1. Podstawowe obowiązki informacyjno-promocyjne Beneficjentów	17
3.2. Tablice informacyjne.....	18
3.3. Tablice pamiątkowe.....	21
3.4. Stosowanie oznakowania dla wybranych inwestycji.....	23
4. Dodatkowe rekomendowane działania informacyjne i promocyjne	25
5. Oznakowanie dokumentów i materiałów związanych z realizacją projektu	29
6. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących informacji i promocji.....	30
7. Dane kontaktowe.....	30
Załącznik nr 1. Propozycje projektów wybranych materiałów promocyjnych.....	31

1. Podstawy i zakres regulacji

1. Zgodnie z art. 8 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006, ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Beneficjenci Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 są odpowiedzialni za informowanie o otrzymanej pomocy.
2. Obowiązki w zakresie informacji i promocji regulują również: Strategia komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013, przygotowana przez Instytucję Koordynującą Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, zwana dalej Strategią Komunikacji oraz Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie informacji i promocji.
3. Celem niniejszego dokumentu jest określenie zasad obowiązujących Beneficjentów w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych skierowanych do opinii publicznej w celu zachowania spójnej identyfikacji wizualnej.
4. Wytyczne dla Beneficjentów w zakresie informacji i promocji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, jako całość dokumentu, obowiązują wszystkich beneficjentów RPO WL od daty zawarcia umowy o dofinansowanie złożonego projektu.
5. Zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, Beneficjent zobowiązany jest do stosowania aktualnych wzorów oznakowania promocyjnego, a tym samym do stosowania obowiązujących na dzień realizacji zadania promocyjnego¹ zapisów Wytycznych dla Beneficjentów w zakresie informacji i promocji.
6. Wytyczne obowiązują Beneficjentów osi I-VIII Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego.

2. Zasady ogólne

1. Materiały informacyjne i promocyjne, a także dokumenty stosowane podczas **realizacji projektu** powinny zawierać następujący zestaw znaków graficznych:

¹ Za dzień realizacji zadania promocyjnego należy przyjąć moment rzeczywistego rozpoczęcia pierwszej z czynności związanej z jego realizacją (np. zamówieniem usługi, dostawy, zakupu lub roboty).

- a) logo Narodowej Strategii Spójności (dla Programu Regionalnego),
- b) herb Województwa Lubelskiego z dopiskiem „Województwo Lubelskie”, z prawej strony znaku,
- c) **emblem Unii Europejskiej** z dopiskiem „Unia Europejska” z lewej strony znaku lub poniżej, a tam gdzie jest możliwe również dopisek przy znaku UE „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego” (obowiązek podpisywania znaku uzależniony jest od wielkości materiału informacyjnego lub promocyjnego, zgodnie z pkt. 3-5 rozdziału nr 2) lub opis w postaci: **„Projekt² współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.”**

Informacja o współfinansowaniu³ może być umieszczana w dowolnym miejscu, jednak poza ciągiem znaków (przy jednoczesnym zachowaniu pól ochronnych znaków). Niniejszy opis został zakwalifikowany do opcjonalnego umieszczenia. Według wytycznych *Strategii komunikacji* powinien on znajdować się na materiałach **dużych** np. tablice informacyjne; **materiały multimedialne** i **wybrane materiały drukowane**. Na **małych materiałach** promocyjnych (w tzw. wariacie minimalnym) tj.: długopisach, koszulkach, czapczkach itp. *Strategia nie wymaga umieszczenia omawianego opisu.*⁴

- d) **Hasło programu: „Twój pomysł, europejskie pieniądze”.**

Strategia komunikacji wśród obowiązkowych elementów wizualizacji wymienia również hasło określone dla NSS, PO lub RPO. Przepisy *Strategii komunikacji* zaznaczają jednak, że powyższe hasło powinno znajdować się w szczególności na materiałach dużych tj.: tablicach informacyjnych, pamiątkowych, billboardach, plakatach itp.⁵ Stosowanie hasła możliwe jest również w innych przypadkach, jeśli pozwala na to **wielkość, rodzaj, charakter i technika wykonania materiałów**, przy czym powinno być umieszczone poza ciągiem znaków.

Twój pomysł, europejskie pieniądze

Hasło programu:
Czcionka Arial CE,
Kolor biały, bold

² Beneficjent powinien wskazać bezpośrednio przedmiot dofinansowania poprzez zamianę słowa „projekt” na np. „publikacja, konferencja, szkolenie” itp.

³ *def.* informację o współfinansowaniu stanowi zapis, który wskazuje na realizację projektu lub danego działania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego z Regionalnego Programu Operacyjnego.

⁴ Sposób oznaczania działań informacyjnych i promocyjnych dla dużych i małych materiałów oraz klasyfikację przykładowych materiałów promocyjnych określa *Strategia komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013* (8.2. Komunikacja wizualna). W przypadku materiałów drukowanych typu ulotka, folder, broszura, album, stanowiących materiał promujący realizowany projekt należy dodatkowo zamieścić zapis „egzemplarz bezpłatny”.

⁵ j.w.

Nie należy używać skrótów np. EFRR ponieważ nie są one powszechnie znane. Na wszystkich materiałach powinny być umieszczane pełne nazwy. Ponadto należy unikać używania skrótu RPO WL 2007-2013.

Przykłady małych materiałów promocyjnych	Przykłady dużych materiałów promocyjnych
<ul style="list-style-type: none"> a. gadżety, b. nadruki na płytach CD/DVD itp., c. bilety wizytowe, d. karty grzecznościowe, e. koperty, f. naklejki na sprzęt i wyposażenie itp. 	<ul style="list-style-type: none"> a. tablice informacyjne (reklamowe), tablice pamiątkowe, b. billboardy, plakaty, c. banner, stand, roll-up, ścianki konferencyjne, d. namioty, stoiska wystawowe itp. e. publikacje (np.: dokumenty programowe, broszury, ulotki, biuletyny itp.), f. notatniki, dyplomy, certyfikaty, g. informacje prasowe, reklamy i ogłoszenia prasowe, reklamy i ogłoszenia internetowe, h. teczki firmowe, kalendarze itp., i. strony internetowe, ogłoszenia internetowe, bazy danych, j. filmy, k. prezentacje.

2. Znaki powinny być stosowane zawsze w tym samym zestawieniu z zachowaniem odpowiednich proporcji, w sposób horyzontalny. Z lewej strony należy umieścić logo Narodowej Strategii Spójności (dla Programu Regionalnego), z prawej strony logo Unii Europejskiej, natomiast w przestrzeni pomiędzy tymi znakami powinien się znaleźć herb Województwa Lubelskiego. Wszystkie znaki należy stosować z zachowaniem odpowiednich wielkości zarówno w wersji kolorowej, jak i monochromatycznej. **Znaki powinny być stosowane w kolorze z wyjątkiem sytuacji, gdy jest to technologicznie niemożliwe.** Niedozwolone jest zniekształcanie proporcji znaków, ich elementów składowych oraz krojów czcionek.
3. **Wersję podstawową stanowi zestawienie znaków z opisem.** Opis powinien być umieszczony w bezpośrednim sąsiedztwie (poniżej) zestawienia znaków. **Do redakcji**

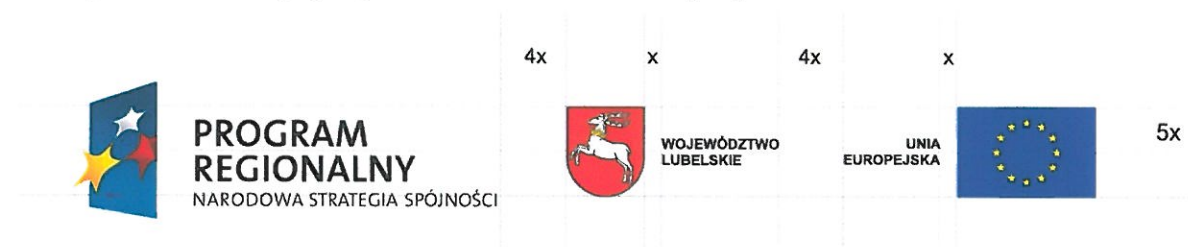
opisu przy fladze Unii Europejskiej, herbie oraz informacji o współfinansowaniu, obowiązkowe jest używanie czcionki Arial (Arial CE).

PODGLĄD:

Wersja opcjonalna zatwierdzona przez KE, zamieszczona w obecnie obowiązującej *Strategii komunikacji* (projekt dla materiałów dużych).

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

PODGLĄD:

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

lub

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

PODGLĄD:

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

4. W przypadku, gdy zastosowanie zestawienia znaków zgodnie z pkt. 3 rozdziału 2 jest niemożliwe (ze względu na rozmiar oznaczanego przedmiotu), dopuszczalne jest zastosowanie zestawienia znaków w następujących formach:

lub

5. W przypadku, gdy zastosowanie zestawienia znaków zgodnie z pkt. 3 oraz z pkt. 4 rozdziału 2 jest niemożliwe (ze względu na rozmiar oznaczanego przedmiotu), dopuszczalne jest zastosowanie zestawienia znaków w minimalnej formie:

PODGLĄD:

6. Dopuszcza się umieszczenie każdego z wariantów kolorowych zestawienia znaków graficznych (pkt. 3-5) na różnych wersjach tła jednorodnych, w tym również zbliżonych do kolorystyki poszczególnych znaków, przy czym należy zadbać o wyraźne wyeksponowanie znaków (aby kolorystyka znaków nie zlewała się z tłem). W przypadku flagi UE należy umieścić wokół znaku graficznego białą obwódkę o szerokości równej 1/25 wysokości znaku, zgodnie z podrozdziałem 2.2, pkt. 7 niniejszych Wytycznych.

Przykład umieszczania wariantów kolorowego oznakowania na wybranych tłach jednorodnych.

7. W przypadku, gdy zastosowanie zestawienia znaków w wersji kolorowej jest niemożliwe ze względów technologicznych (na przykład tłoczenie, grawerunek itp.), dopuszczalne jest zastosowanie zestawienia znaków w odcieniach szarości lub w wariacie achromatycznym – czarnym i niebieskim (opracowanie dla wersji podstawowej ciągów znaków, zgodnie z rozdz. 2, pkt. 3).

Wariant w odcieniach szarości:

Wariant achromatyczny czarny:

Pozytyw:

* achromat czarny pozytyw może być stosowany na dowolnie wybranym kolorze tła przy zachowaniu wyrazistości wyeksponowania znaków (tło nie może zlewać się ze znakami).

Negatyw:

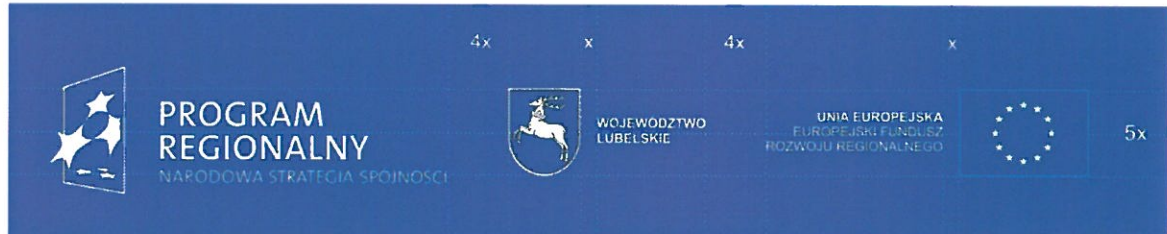
* achromat czarny negatyw może być stosowany na dowolnie wybranym kolorze tła przy zachowaniu wyrazistości wyeksponowania znaków (tło nie może zlewać się ze znakami).

Wariant achromatyczny niebieski:

Pozytyw:

Negatyw:

Stosowanie zestawienia znaków w odcieniach szarości lub w achromatach (czarny, niebieski) jest dopuszczalne tylko w wyjątkowych przypadkach.

8. Przestrzeń pomiędzy znakami i wokół nich stanowi pole chronione (Rozdział 2.1 pkt. 3 – pole ochronne: logotyp Programu Regionalnego). W związku z powyższym nie mogą znajdować się w niej inne obce formy zarówno graficzne jak i tekstowe, niż te wskazane w Wytycznych.
9. Niedopuszczalne jest stosowanie innych kolorów znaków i czcionek niż te wskazane w niniejszych Wytycznych, jak również niemożliwe jest usuwanie elementów składowych w znakach graficznych bądź zniekształcenie proporcji znaków i ich elementów poprzez ściąganie i rozciąganie, itp.
10. Do oznaczania projektów prowadzonych poza granicami Polski wskazane jest użycie znaków oraz informacji o współfinansowaniu w języku właściwym dla kraju, w którym realizowany jest projekt. Zastosowanie znaku w innym wariantcie językowym, niż wskazany w niniejszych Wytycznych, wymaga akceptacji instytucji zarządzającej programem.

W przypadku braku takich oznaczeń należy zastosować znaki z podpisami i informację o współfinansowaniu w wersji angielskiej w następującym wariantcie:

Wersja podstawowa:

Wersje uzupełniające:**Wersja minimalna:****Informacja o współfinansowaniu może przyjąć brzmienie:**

"Project co-financed by the European Regional Development Fund under the Regional Operational Programme for Lubelskie Voivodeship".

2.1. Logo Narodowej Strategii Spójności (dla Programu Regionalnego)

1. Znak graficzny Narodowej Strategii Spójności (dla Programu Regionalnego) jest zbudowany z układu połączonych gwiazd na tle trapezu. Symbolika gwiazd nawiązuje do flagi Unii Europejskiej poprzez kolor jednej z gwiazd, jak również niebieski kolor tła. Nawiązuje również do symboliki flagi Polski poprzez kolory pozostałych dwóch gwiazd.
2. Forma znaku marki jest zbudowana z zestawienia znaku graficznego (1) z logotypem (2) w ściśle określonych proporcjach.
3. Z uwagi na konieczność stosowania znaku Narodowej Strategii Spójności (dla Programu Regionalnego) wyłącznie w zestawieniu z logo Unii Europejskiej oraz z herbem Województwa Lubelskiego, możliwe jest stosowanie znaku Narodowej Strategii

Spójności (dla Programu Regionalnego) jedynie w poniższej formie⁶:

Konstrukcja znaku Programu Regionalnego

Pole ochronne definiuje obszar wokół znaku, w którym nie może pojawić się żadna obca forma, zarówno graficzna, jak i tekstowa. Moduł konstrukcyjny stanowi kwadrat o boku $\frac{1}{4}$ wysokości znaku graficznego.

4. Kolorystyka znaku jest istotnym czynnikiem kształtującym tożsamość i sposób postrzegania marki. Kolory znaków oraz systemu identyfikacji powinny być zgodne z określonymi kolorami w CMYK w Księdze Identyfikacji Wizualnej, niezależnie od techniki reprodukcji nadruku kolorowego. W logotypie użyta została czcionka z rodziny The Mix CE (*Księga Identyfikacji Wizualnej*, pkt. 1.13-1.14). **Zmiana wskazanej czcionki oraz kolorystyki znaku jest niedopuszczalna.**
5. Szczegółowe wymagania odnośnie stosowania znaku graficznego Narodowej Strategii Spójności (dla Programu Regionalnego) zawiera *Narodowa Strategia Spójności. Księga Identyfikacji Wizualnej* (załącznik nr 1 *Strategii komunikacji*). Logotypy Narodowej Strategii Spójności (dla Programu Regionalnego) dostępne są

⁶ *Narodowa Strategia Spójności. Księga Identyfikacji Wizualnej, Załącznik nr 1 Strategii komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013, 2008, pkt. 2.01.*

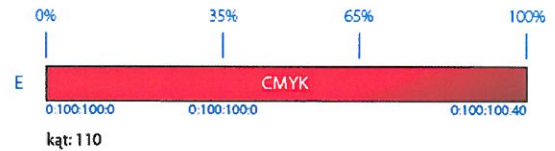
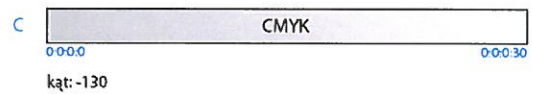
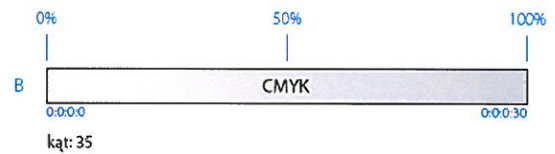
na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl, w zakładce Zasady Promocji Funduszy Europejskich oraz na stronie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 www.rpo.lubelskie.pl w zakładce Informacja i promocja.

znak graficzny – CMYK

kolory dla programu – CMYK

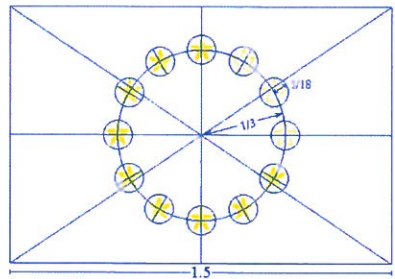

budowa gradientu znaku graficznego – CMYK

2.2. Logo Unii Europejskiej

1. Symbol Unii Europejskiej składa się z 12 pięcioramiennych gwiazd na niebieskim tle. Logo Unii Europejskiej ma kształt prostokątnej flagi, której długość stanowi 1 i 1/2 szerokości. Gwiazdy są umieszczone w równych odległościach od siebie w taki sposób, że formują niewidzialny okrąg, którego środek tworzy się poprzez przecięcie się przekątnych prostokąta. Promień okręgu stanowi 1/3 wysokości prostokątnej flagi. Każda gwiazda ma 5 punktów, które umieszczone są na obwodzie „niewidocznego” okręgu, którego promień wynosi 1/18 wysokości prostokątnej flagi. Gwiazdy są usytuowane pionowo, tzn. jedno ramię (wierzchołek) gwiazdy jest pionowe, a dwa przylegające do niego ramiona powinny być usytuowane w linii prostej oraz pod kątem prostym do „masztu” flagi. Gwiazdy powinny być rozmieszczone na okręgu w pozycjach „pełnych” godzin zegarowych.

2. Opis geometryczny symbolu Unii Europejskiej:

3. Regulacja kolorów:

PANTONE
REFLEX BLUE

PANTONE
YELLOW

4. Logo ma następujące kolory:

- Niebieski Pantone reflex - powierzchnia prostokąta
- Żółty Pantone - powierzchnia gwiazd

5. Żółty Pantone jest uzyskiwany poprzez użycie 100% „process yellow”. Natomiast poprzez wymieszanie 100%-ego „process cyan” i 80%-ego „process magenta” uzyskuje się odcień bardzo zbliżony do „pantone reflex blue”.

6. Opis szczegółowych wymagań odnośnie stosowania znaku graficznego Unii Europejskiej zawiera Załącznik 1 Wytycznych dotyczących emblematu i określenia standardowej kolorystyki do Rozporządzenia Komisji (WE) 1828/2006 ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Opis ten oraz dostępne logotypy zostały również zamieszczone na stronie internetowej: http://europa.eu/abc/symbols/emblem/graphics1_pl.htm
7. W przypadku użycia reprodukcji flagi UE na kolorowym tle należy umieścić wokół prostokąta białą obwódkę o szerokości równej 1/25 wysokości tego prostokąta. Przy użyciu reprodukcji w kolorze czarnym, prostokąt powinien posiadać czarną obwódkę, natomiast gwiazdy powinny być czarne na białym tle.

8. Logo Unii Europejskiej w zestawieniu znaków występuje z dopiskiem „Unia Europejska” oraz wskazaniem na fundusz „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”, a tam gdzie jest to nie możliwe ze względu na ograniczone miejsce wskazane do oznakowania promocyjnego lub technologii wykonania oznakowania obligatoryjnie zapis „Unia Europejska”. Zasady oznaczania działań promocyjnych określają pkt. 3-10 niniejszych Wytucznych Rozdział 2. Zasady ogólne.
9. Zmiana kolorystyki logo Unii Europejskiej jest dopuszczalna jedynie ze względów technologicznych np. grawerunku, tłoczenia, itp. lub użycia materiału typu mosiądz, gdzie technologia nie pozwala na wykorzystanie pełno kolorowego nadruku. W przeciwnym wypadku zmiana kolorystyki jest niedozwolona.

2.3. Herb Województwa Lubelskiego

1. Herb Województwa Lubelskiego przedstawia srebrnego jelenia w skoku, ze złotą koroną na szyi na czerwonym tle.
2. Herb Województwa Lubelskiego podlega ochronie prawnej (zgodnie z Uchwałą Nr XLVI/615/02 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 23 września 2002 r.). W związku z powyższym Beneficjenci Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 mogą używać herbu jedynie dla podkreślenia związku podejmowanych działań z Województwem Lubelskim i jego promocji. Herbu Województwa Lubelskiego należy używać na wszystkich materiałach informacyjnych i promocyjnych oraz na dokumentach stosowanych podczas realizacji projektu wyłącznie w ciągu znaków graficznych zgodnie z rozdziałem 2. **Zasady ogólne.**
3. Wykorzystanie znaku graficznego w innych celach bez zgody Zarządu Województwa Lubelskiego stanowi naruszenie prawa. Logotypy znaku graficznego Województwa Lubelskiego są dostępne na stronie: Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 www.rpo.lubelskie.pl w zakładce Informacja i promocja.

Czerwony: C: 0 M: 87 Y: 91 K: 0
 Żółty: C: 0 M: 15 Y: 100 K: 0
 Biały: C: 0 M: 0 Y: 0 K: 0

3. Instrumenty informacji i promocji

3.1. Podstawowe obowiązki informacyjno-promocyjne Beneficjentów

1. Beneficjent podpisując umowę o dofinansowanie jednocześnie wyraża zgodę na upublicznienie jego danych oraz informacji, o których mowa w art. 7 ust. 2 lit. d) rozporządzenia 1828/2006.
2. Beneficjenci programu zobowiązani są do stosowania następujących instrumentów informacyjnych i promocyjnych (niezbędne minimum):
 - tablice informacyjne – w trakcie realizacji inwestycji,
 - stałe tablice pamiątkowe, które powinny zastąpić tablice informacyjne,
 - informowanie opinii publicznej o otrzymywanym wsparciu ze środków Unii Europejskiej,
 - oznakowanie dokumentów związanych z realizacją projektu.
3. Zasady umieszczania tablic informacyjnych i promocyjnych regulują podrozdziały 3.2 Tablice informacyjne, 3.3 Tablice pamiątkowe, 3.4 Stosowanie oznakowania dla wybranych inwestycji.-
4. W przypadku materiałów informacyjno-promocyjnych tj. artykuły prasowe, fotoreportaże, wywiady, spoty telewizyjne, programy publicystyczne Beneficjent zobowiązany jest umieścić w treści/wypowiedzi informację o programie i funduszu, a tym samym podkreślić znaczenie otrzymanej dotacji unijnej w rozwoju inwestycji.
5. Dodatkowo każdy z materiałów wymienionych w punkcie 4, będących opracowaniem własnym Beneficjenta musi, zostać opatrzony odpowiednim oznakowaniem oraz informacją o współfinansowaniu ze środków RPO WL.
6. Stosowanie gadżetów na potrzeby działań informacyjno - promocyjnych jest dopuszczalne jedynie, jako uzupełnienie dla organizowanych i zaplanowanych we wniosku przez Beneficjenta odrębnych akcji promocyjnych np. konferencji prasowych, festynów, happeningów, itp.
7. Zaleca się sporządzanie dokumentacji zdjęciowej lub filmowej z każdego etapu realizacji projektu oraz publikację wytworzonych materiałów fotograficznych i multimedialnych potwierdzających realizację projektu współfinansowanego z RPO WL oraz każdorazowe przekazywanie ich na potrzeby informacji i promocji do IZ RPO w celu zamieszczania na stronie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Lubelskiego, w szczególności w części dotyczącej prezentacji „Dobrych praktyk”, oraz Mapie Projektów. Pozwoli to na rozpowszechnienie wiadomości o realizacji projektu wśród możliwie największego kręgu odbiorców.

3.2. Tablice informacyjne

1. Beneficjent, w trakcie realizacji projektu, umieszcza tablicę informacyjną w każdym miejscu realizacji projektu spełniającego łącznie następujące warunki:
 - a) **całkowity wkład publiczny**⁷ do projektu przekracza 500 000 EUR (aby określić, czy wartość wkładu publicznego do projektu przekracza kwotę 500 000 euro należy przeliczyć tę wartość na walutę euro. Do tego celu należy zastosować kurs wymiany PLN/EUR, publikowany przez Europejski Bank Centralny (EBC) z przedostatniego dnia pracy Komisji Europejskiej w miesiącu poprzedzającym miesiąc podpisania umowy o dofinansowanie projektu.)⁸
 - b) projekt dotyczy finansowania robót infrastrukturalnych lub budowlanych.
2. Na tablicy informacyjnej podaje się tytuł projektu, jego wartość, kwotę dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, nazwę Beneficjenta oraz informacje, o których mowa w rozdziale 2. **Zasady ogólne** niniejszego dokumentu. Informacje te zajmują nie mniej niż 25% powierzchni tablicy. Umieszcza się również hasło promujące Program: „**Twój pomysł, europejskie pieniądze**”.
3. Dopuszcza się możliwość pominięcia na tablicy informacyjnej dwóch elementów: wartości projektu i kwoty dofinansowania EFRR.
4. Zalecane jest używanie białego tła na tablicach informacyjnych (niewskazane jest używanie kolorów agresywnych, jaskrawych). Tablica informacyjna powinna być umieszczona po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu w miejscu widocznym najpóźniej w ciągu maksymalnie 21 dni od rozpoczęcia rzeczowej realizacji projektu. Przez rzeczowe rozpoczęcie realizacji projektu należy rozumieć datę podjęcia prac budowlanych lub pierwszego prawnie wiążącego zobowiązania do zamówienia środków trwałych.

⁷ def. całkowity wkład publiczny tj. "suma wkładu wspólnotowego (środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) oraz krajowego wkładu publicznego". Jeżeli beneficjentem jest instytucja budżetowa wkładem publicznym do projektu jest suma dofinansowania z UE i środków pochodzących z budżetu państwa.

⁸ http://ec.europa.eu/budget/infocurrency/index.cfm?fuseaction=currency_historique¤cy=153&Language=en

5. W przypadku projektów, których realizacja rozpoczęła się przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązany jest do postawienia tablicy w terminie nie później niż 21 dni od daty podpisania umowy o dofinansowanie projektu.
 6. W przypadku projektów o całkowitym wkładzie publicznym większym bądź równym 500 000 EUR, wielkość tablicy powinna być dostosowana do skali przedsięwzięcia, o którym informuje, jednak rozmiary tablicy powinny być nie mniejsze niż 70 cm na 90 cm. Dopuszcza się możliwość zwiększenia wymiarów tablic pod warunkiem zachowania wszystkich proporcji oryginalnego wzoru tablicy.
 7. W uzasadnionych przypadkach, ze względu na charakter projektu (np. renowacja zabytkowych obiektów, brak wystarczającej przestrzeni na umieszczenie tablic, ograniczoną dostępność do miejsc realizacji projektu, znaczne rozprzestrzenienie miejsc realizacji projektu, itp.) po uprzedniej konsultacji z IZ RPO dopuszcza się możliwość zmniejszenia wymiarów tablic informacyjnych/pamiątkowych.
8. W momencie rzeczowego zakończenia realizacji projektu tablicę informacyjną zastępuje się stałą tablicą pamiątkową.

W przypadku, gdy tablica informacyjna spełnia wszystkie wymagania przewidziane dla tablicy pamiątkowej, można pozostawić tablicę informacyjną, jako pamiątkową. Warunkiem pozostawienia tablicy informacyjnej, jako pamiątkowej jest aktualność wszystkich danych umieszczonych na powierzchni tablicy informacyjnej, po zakończeniu realizacji projektu.

9. Tablice informacyjne i pamiątkowe należy umieszczać w miejscach najbardziej widocznych, zapewniających dostęp jak największej liczbie odbiorców, a tym samym zapoznanie się z jej treścią.
10. Tablica informacyjna powinna zawierać wszystkie obowiązkowe elementy podstawowego oznakowania (tj. emblemat UE, odwołanie słowne do UE oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, logo Programu Regionalnego, hasło promocyjne RPO WL). Obowiązkowo na tablicy należy umieścić rodzaj i tytuł projektu, nazwę Beneficjenta oraz pełną nazwę programu (Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013). Opcjonalnie wartość projektu i dofinansowania z EFRR, obok

informacje, o których mowa w rozdziale 2. **Zasady ogólne** niniejszego dokumentu. Informacje te zajmują nie mniej niż 25% powierzchni tablicy. Umieszcza się również hasło promujące Program: „**Twój pomysł, europejskie pieniądze**”.

3. Dopuszcza się możliwość pominięcia na tablicy pamiątkowej dwóch elementów: wartości projektu i kwoty dofinansowania EFRR.
4. Zaleca się używanie białego tła na tablicach pamiątkowych (niewskazane jest używanie kolorów agresywnych, jaskrawych). Tablica pamiątkowa powinna być umieszczona w miejscu widocznym.
5. W przypadku projektów o całkowitym wkładzie publicznym większym bądź równym 500 000 EUR, rozmiary tablicy pamiątkowej powinny być nie mniejsze niż 70 cm na 90 cm.
6. Tablice pamiątkowe należy umieszczać w miejscach najbardziej widocznych, zapewniających dostęp jak największej liczbie osób oraz zapoznanie się z jej treścią (np. bramy wjazdowe, wejścia do budynków, parkingi, itp.).
7. Dopuszcza się możliwość zwiększenia wymiarów tablic pod warunkiem zachowania wszystkich proporcji oryginalnego wzoru tablicy.
8. Tablica pamiątkowa powinna zawierać wszystkie obowiązkowe elementy podstawowego oznakowania (tj. emblemat UE, odwołanie słowne do UE oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, logo Programu Regionalnego, hasło promocyjne RPO WL). Obowiązkowo na tablicy należy umieścić rodzaj i tytuł projektu, nazwę Beneficjenta oraz pełną nazwę programu (Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013). Opcjonalnie wartość projektu i dofinansowania z EFRR, obok nazwy Beneficjenta, może zostać umieszczone logo Beneficjenta, w sytuacji, gdy jego eksponowanie nie spowoduje nieczytelności informacji zawartych na tablicy, a wielkością logo Beneficjenta jest mniejsze niż emblemat Unii Europejskiej. Beneficjent poza wskazanym miejscem nie może umieścić dodatkowego logo.
9. Elementem niedopuszczalnym do umieszczenia na tablicy jest logo wykonawcy prywatnego, jeśli nie jest on Beneficjentem.
10. W przypadku projektów partnerskich dopuszcza się możliwość umieszczania na tablicy nazw partnerów.
11. Zaleca się, aby tablice pamiątkowe były wykonane z materiałów trwałych.
12. Przykładowy wzór tablicy w formacie pliku *.cdr jest dostępny na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl.

Wzór tablicy pamiątkowej:

3.4. Stosowanie oznakowania dla wybranych inwestycji

1. W przypadku dróg, tablice pamiątkowe/informacyjne powinny być montowane na początku i na końcu drogi. Wskazane jest, by tablice były dwustronne. Informacje zamieszczone na tablicy powinny być czytelne. W przypadku dróg o długości mniejszej niż 2 km, dla oznakowania można użyć tylko jednej dwustronnej tablicy informacyjnej i pamiątkowej, umieszczonej w jednym z wymienionych miejsc.
W sytuacji, gdy w ramach projektu drogowego dofinansowanie uzyskała sieć dróg lub kilka odcinków połączonych ze sobą bądź też będących w bliskim sąsiedztwie, wówczas konieczne jest umieszczenie, co najmniej 2 tablic dwustronnych w miejscach widocznych o największym natężeniu ruchu.
2. W przypadku budowy, remontu, przebudowy całych budynków, tablice pamiątkowe/informacyjne powinny być umieszczone na zewnątrz budynku, przy czym tablica powinna znaleźć się w części, której dotyczy projekt lub w jego bliskim sąsiedztwie.
3. W przypadku przebudowy pomieszczeń lub części obiektu, tablica informacyjna i pamiątkowa powinna znaleźć się w części, której dotyczył projekt. Wielkość tablicy pamiątkowej będzie w tych przypadkach uzależniona od warunków powierzchniowych i może być mniejsza od wymaganej, jednak nie mniejsza niż 25 x 30 cm.
4. W przypadku budynków oraz obszarów objętych ochroną konserwatorską lub innych inwestycji realizowanych na obszarach objętych ochroną konserwatorską, ochroną środowiskową lub innymi, uniemożliwiającymi postawienie tablic w miejscu realizacji projektu, zaleca się umieścić tablice w bezpośrednim sąsiedztwie danego obiektu, w miejscu, które umożliwi dostęp do informacji jak największej liczbie osób, a jednocześnie w taki sposób, aby nie było wątpliwości o finansowaniu projektu.
5. W przypadku, gdy inwestycja ma charakter rozproszony lub występuje na terenie kilku powiatów/gmin istnieje możliwość umieszczenia jednej tablicy informacyjnej/pamiątkowej, na której znajdzie się informacja o wszystkich miejscach objętych realizacją projektu. Tablica ta powinna zostać ustawiona na terenie Beneficjenta/Lidera projektu w miejscu związanym bezpośrednio z realizacją projektu. W przypadku, gdy pozostałe miejsca realizacji projektu są miejscami identyfikowalnymi należy zastosować kilka tablic w zależności od ilości miejsc realizacji projektu, przy czym dodatkowe tablice powinny być nie mniejsze niż 25 x 30 cm. Dodatkowe tablice należy ustawić w miejscach o największej dostępności i natężeniu ruchu.
6. Tablice pamiątkowe należy umieszczać na okres trwałości projektu, określonej w umowie o dofinansowanie. Nie ma obowiązku usunięcia tablicy po upływie tego terminu.

7. W przypadku zakupu taboru czy innego rodzaju sprzętu ruchomego (środków trwałych tj. maszyny, urządzenia, aparatura, wyposażenie biurowe, sprzęt komputerowy) należy zamieścić na nim elementy wymagane dla materiałów informacyjnych i promocyjnych, które zostały opisane w **rozdziale 2. Zasady ogólne** także w postaci np. naklejek lub plaketek informacyjnych. Minimalny rozmiar naklejki lub plaketki powinien mieć wymiary 2 cm na 9,5 cm i powinien zawierać zestaw znaków graficznych określonych w rozdziale

2. Zasady ogólne, w szczególności pkt. 5.

Naklejka/plakietka:

lub

8. W sytuacji, gdy umieszczenie naklejki lub plaketki o wskazanych rozmiarach byłoby niemożliwe ze względu na rozmiar oznaczanego przedmiotu, dopuszcza się zmniejszenie rozmiaru, jednak pod warunkiem zachowania odpowiednich proporcji i czytelności oznaczeń. Nie ma obowiązku oznaczania materiałów, których rozmiar, przeznaczenie lub technika wykonania uniemożliwiają zachowanie odpowiednich proporcji i czytelności oznaczeń.
9. Naklejki informacyjne stosuje się również w przypadku wartości niematerialnych i prawnych np. zakup oprogramowania, umieszczając je w widocznym miejscu na sprzęcie, w którym dane oprogramowanie zostało zainstalowane.
10. W odniesieniu do materiałów, które ze względu na swoje cechy fizyczne, przeznaczenie lub technikę wykonania, nie są możliwe do oznaczenia naklejką/plakietką, należy zastosować inny rodzaj oznaczenia w taki sposób, aby nie było wątpliwości o finansowaniu projektu.
11. W przypadku projektów „miękkich” (np. organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych/turystycznych) wszystkie zakupione/wypożyczone identyfikowalne elementy projektu (np. sceny, podesty, ścianki, banery, roll-up, namioty, inne wynikające

z charakteru projektu) powinny zostać oznakowane, jako materiały promocyjne zgodnie z zasadami opisanymi w Rozdz. 2. Przy oznaczaniu tego typu materiałów obowiązkowo należy zachować czytelność, przejrzystość oraz pierwszeństwo informacji o Regionalnym Programie Operacyjnym. Wszystkie użyte w projekcie elementy powinny służyć celom określonym we wniosku, a także w sposób bezpośredni wskazywać na specyfikę projektu objętego unijnym wsparciem.

12. W przypadku wszystkich pozostałych inwestycji i sprzętu, które nie zostały opisane, powinno zastosować się oznaczenia, w taki sposób, aby nie było wątpliwości o finansowaniu projektu. Dla wszystkich instrumentów należy zastosować elementy wymagane dla materiałów informacyjnych i promocyjnych, które zostały opisane w rozdziale 2. **Zasady ogólne.**

4. Dodatkowe rekomendowane działania informacyjne i promocyjne

Podjęte przez Beneficjenta działania promocyjne i związane z nimi materiały reklamowe oraz publikowane w ramach wypełniania obowiązku informowania opinii publicznej o otrzymywanym wsparciu ze środków Unii Europejskiej, **służą tylko i wyłącznie promocji projektu wśród opinii publicznej.** Beneficjent przede wszystkim promuje projekt, Regionalny Program Operacyjny i fundusz, pośrednio podmiot aplikujący o środki unijne.

W ramach obowiązków informacyjno-promocyjnych zaleca się sporządzenie, przez Beneficjentów planu prowadzonych działań, celem zapewnienia ich jak największej skuteczności.

1. W ramach obowiązku informowania opinii publicznej o otrzymywaniu wsparcia ze środków unijnych, zalecane jest:
 - a) w momencie rozpoczęcia realizacji projektu przeprowadzenie konferencji, spotkania, konferencji prasowej (lub innej akcji promocyjnej) inaugurującej projekt,
 - b) poinformowanie społeczności lokalnej o rozpoczęciu realizacji projektu (np. ogłoszenia, informacje w mediach lokalnych o jak największym zasięgu),
 - c) w trakcie realizacji projektu przedstawienie jak najszerszej opinii społecznej rezultatów projektu,
 - d) stworzenie strony internetowej lub podstrony do istniejącego serwisu, poświęconej realizacji projektu, zgodnie z zaleceniami pkt. 3,
 - e) przeprowadzenie konferencji (lub innej akcji promocyjnej) podsumowującej realizację projektu (przedstawienie dokonań i efektów),

- f) poinformowanie społeczności lokalnej o zakończeniu realizacji projektu (np. ogłoszenia, informacje prasowe w lokalnych mediach o jak największym zasięgu),
- g) opracowanie folderu lub ulotki informacyjno-promocyjnej, materiałów multimedialnych z realizacji projektu.

2. W przypadku realizacji dużych projektów tzn. takich, których wartość całkowitego wkładu publicznego przekracza 500 000 euro, IZ RPO zaleca przeprowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej dotyczącej projektu.

3. IZ proponuje, aby w miarę możliwości, każdy z beneficjentów posiadający własną stronę internetową utworzył w ramach jej zasobów **specjalną zakładkę/podstronę lub odrębny serwis** celem przekazania, jak najszerszemu gronu odbiorców, informacji o inwestycjach finansowanych w ramach RPO WL ze środków EFRR oraz inwestycjach już zrealizowanych, których finansowanie pochodziło z funduszy UE. **Oznaczenie takiej zakładki/podstrony/serwisu powinno być spójne z rozdziałem 2. Zasady ogólne**, co do zastosowania odpowiednich ciągów znaków. Ponadto wspomniane zakładki/podstrony/serwisy **powinny zawierać następujące informacje:**

- Adresy stron internetowych informujących o RPO WL, ze szczególnym uwzględnieniem strony prowadzonej przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego dotyczącej programu,
- Numery telefonów/infolinii do Punktów Informacyjnych zlokalizowanych na terenie Województwa Lubelskiego oraz instytucji zajmujących się naborem wniosków (Departament Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie),
- Adresy korespondencyjne w/w instytucji,
- Krótki opis realizowanych/zrealizowanych projektów przez konkretnego Beneficjenta, który powinien zawierać poniższe elementy:
 - Nazwę projektu,
 - Nazwę beneficjenta,
 - Krótki opis projektu,
 - Całkowity koszt projektu,
 - Kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

4. Wybór konkretnych narzędzi promocji należy do Beneficjenta, przy czym zastosowanie właściwej formy promocji powinno uwzględniać wartość, rodzaj oraz charakter przedsięwzięcia, efekt jego zastosowania, a także w sposób bezpośredni wskazywać również fakt współfinansowania projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WL. Do wszystkich przedsięwzięć

należy zastosować elementy opisane w rozdziale 2. **Zasady ogólne**, tak, by nie było wątpliwości o źródłach finansowania i żeby promocja projektu była prowadzona zgodnie z obowiązującymi dokumentami.

5. Materiały reklamowe w postaci gadżetów powinny służyć zadaniom promocyjnym określonym we wniosku o dofinansowanie, a także w sposób bezpośredni wskazywać na specyfikę inwestycji objętej unijnym wsparciem. IZ RPO zaleca Beneficjentom wykonanie materiałów o charakterze masowym, przeznaczonych do promowania projektu w jak najszerszej grupie mieszkańców i opinii publicznej.

Należy pamiętać o szczególnie racjonalnym gospodarowaniu środkami przeznaczonymi na materiały promocyjne i zakup wyłącznie materiałów o najwyższym walorze promocyjnym, które w największym stopniu będą realizowały cele informacyjne i promocyjne służące programom i Funduszom Europejskim. Ważne jest także, aby dystrybucja materiałów promocyjnych niosła za sobą przede wszystkim wartość komunikacyjną, a nie upominkową.

6. W przypadku pozostałych materiałów informacyjnych i promocyjnych niewymienionych

w powyższych Wytycznych, sposób oznaczania wraz z klasyfikacją przykładowych materiałów promocyjnych z podziałem na duże i małe materiały określa *Strategia komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013*. W przypadku materiałów drukowanych typu ulotka, folder, broszura, album, stanowiących materiał promujący realizowany projekt należy dodatkowo zamieścić zapis „egzemplarz bezpłatny”, a w przypadku dużych materiałów w promocyjnych hasło programu: „Twój pomysł, europejskie pieniądze”.

7. Zaleca się sporządzanie dokumentacji zdjęciowej lub filmowej z każdego etapu realizacji projektu oraz publikację wytworzonych materiałów fotograficznych i multimedialnych potwierdzających realizację projektu współfinansowanego z RPO WL oraz każdorazowe przekazywanie ich na potrzeby informacji i promocji do IZ RPO w celu zamieszczania na stronie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego,

w szczególności w części dotyczącej prezentacji „Dobrych praktyk” oraz Mapie Projektów. Pozwoli to na rozpowszechnienie wiadomości o realizacji projektu wśród możliwie największego kręgu odbiorców.

8. W przypadku materiałów informacyjno-promocyjnych tj. artykuły prasowe, fotoreportaż, wywiady, spoty telewizyjne, programy publicystyczne należy zadbać o umieszczenie bezpośrednio w treści/wypowiedzi informacji o programie i funduszu, a tym samym podkreślić znaczenie otrzymanej dotacji unijnej w rozwoju inwestycji.

Dodatkowo

każdy

z materiałów musi zostać opatrzony odpowiednim oznakowaniem oraz informacją o współfinansowaniu ze środków RPO WL.

9. W przypadku publikacji prasowych oraz audycji telewizyjnych beneficjent powinien zastosować podstawowy wariant zestawienia logotypów. W przypadku emisji audycji radiowej wystarczającym jest komunikat o fakcie współfinansowania audycji ze środków Unii Europejskiej (bez podawania nazwy właściwego funduszu).

10. Na potrzeby materiałów multimedialnych (np. spoty telewizyjne i radiowe, reportaże, wywiady) oraz artykułów prasowych w odniesieniu do nazw Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego nie należy stosować ich skrótów.

11. W przypadkach, w których jedno określone działanie, np. przeprowadzenie przetargu, dotyczy projektów finansowanych z dwóch lub większej liczby programów w ramach NSS, w materiałach wytwarzanych w związku z tym działaniem np. dokumentacji przetargowej powinno być stosowane logo NSS. Niemniej, należy zaznaczyć, że na materiałach dotyczących realizowanych projektów indywidualnie należy stosować zasady określone przez właściwą instytucję zarządzającą, czyli wykorzystywać różne rodzaje wizualizacji.

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**

(logotyp NSS)

5. Oznakowanie dokumentów i materiałów związanych z realizacją projektu

1. Oznaczeniu stosowanymi znakami i opcjonalnie informacją o współfinansowaniu podlegają materiały i dokumenty dotyczące realizacji projektu po podpisaniu przez Beneficjenta umowy o dofinansowanie.
2. Oznaczeniu podlega tylko pierwsza strona dokumentu, pozostałe opcjonalnie. Dokumenty powinny być oznaczone obowiązkowymi elementami wariantu podstawowego, wskazanego w rozdziale 2 Zasady ogólne, pkt. 3 *Wytycznych*.
3. W przypadku dokumentacji powstałej przed podpisaniem umowy należy zadbać o odpowiednie jej oznakowanie (np. poprzez umieszczenie dokumentacji w oznakowanym segregatorze).
4. Oznaczeniu podlegają w szczególności:

- Materiały drukowane o charakterze informacyjnym i promocyjnym m.in. broszury, ulotki,
 - Korespondencja adresowana do IZ RPO i IP II w sprawie realizacji projektu, kierowana do Beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013,¹¹
 - Opisy stanowisk pracy lub umowy cywilno-prawne z pracownikami zatrudnionymi w ramach realizowanego projektu,
 - Ogłoszenia o naborze personelu,
 - Ogłoszenia o wyborze wykonawcy w ramach realizowanego projektu,
 - Umowy z wykonawcami,
 - Dokumentacja przetargowa, w tym specyfikacja istotnych warunków zamówienia, opis przedmiotu zamówienia, wzór umowy,
 - Materiały konferencyjne, szkoleniowe, certyfikaty, zaświadczenia (również oznaczenie pomieszczeń, w których odbywają się spotkania, seminaria, konferencje, wystawy i inne),
 - Informacje prasowe, reklamy i ogłoszenia,
 - Materiały multimedialne,
 - Materiały prasowe,
5. Dokumenty finansowe – faktury, rachunki i inne dokumenty finansowo-księgowo nie podlegają oznaczeniu. W przypadku dokumentów mających charakter gotowych formularzy, wzorów, w których treść Beneficjent nie ma możliwości ingerencji lub gdy dokumenty wystawiają podmioty zewnętrzne, oznaczanie nie jest wymagane.

6. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących informacji i promocji

1. Nadzór nad przestrzeganiem przez Beneficjentów zasad stosowania środków informacyjnych i promocyjnych będzie egzekwowany na podstawie zapisów umów o dofinansowanie projektów zawartych przez Beneficjentów z Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 bądź Instytucją Pośredniczącą II stopnia.
2. Niedopełnienie obowiązków przez Beneficjentów w zakresie informacji i promocji może skutkować wstrzymaniem wypłaty środków lub koniecznością zwrotu dotacji.

¹¹ Wzór oznakowania dokumentów jest do pobrania na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl